

Nowelizacja ustawy o ochronie danych osobowych w praktyce - zmiany od 1 stycznia 2015 r.

Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI)

Administrator Bezpieczeństwa Informacji

W dniu 1 stycznia 2015 r. weszły w życie, wprowadzone na mocy art. 9 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1662, dalej zwanej ustawą), zmiany przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, z późn. zm., zwanej dalej u.o.d.o.) dotyczące m.in. funkcjonowania administratora bezpieczeństwa informacji (zwanego dalej ABI).

Pozycja ABI wyznaczona została już przepisami obowiązującej aktualnie Dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24.10.1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (art. 18 ust. 2).

Przyjęte rozwiązania mają również na celu przygotowanie administratorów danych do unormowań zapowiadanych w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) [COM(2012) 11, Dz. Urz. C 102 z dnia 5 kwietnia 2012 r., s. 24].

Czy powołanie ABI jest obowiązkowe?

Zgodnie z art. 36a ust. 1 u.o.d.o. **powołanie ABI jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem administratora danych.** W przypadku niepowołania ABI, jego zadania wykonuje sam administrator danych (art. 36b u.o.d.o.), z wyłączeniem obowiązku sporządzania sprawozdania i obowiązku prowadzenia wewnętrznego rejestru zbiorów danych przetwarzanych przez administratora danych (patrz niżej).

Jakie są zadania ABI?

Głównym zadaniem ABI jest zapewnianie przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych (zgodnie z art. 36a ust. 2 pkt 1 u.o.d.o.), w szczególności przez:

- sprawdzanie zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych oraz opracowanie w tym zakresie sprawozdania dla administratora danych,
- nadzorowanie opracowania i aktualizowania dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych oraz środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną oraz przestrzegania zasad w niej określonych,
- zapewnianie zapoznania osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych.

Dodatkowym zadaniem ABI jest **prowadzenie rejestru zbiorów danych** przetwarzanych przez administratora danych (zgodnie z art. 36a ust. 2 pkt 2 u.o.d.o.), zawierającego nazwę zbioru oraz informacje, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 2–4a i 7 u.o.d.o.

Jakie są wymagania wobec kandydatów na ABI?

Zgodnie z art. 36a ust. 5 u.o.d.o. funkcję ABI może pełnić osoba, która:

- ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych,
- **posiada odpowiednią wiedzę w zakresie ochrony danych osobowych,**
- nie była karana za umyślne przestępstwo.

Przesłanka posiadania przez ABI odpowiedniej wiedzy w zakresie ochrony danych osobowych (art. 36a ust. 5 pkt 2 u.o.d.o.) jest oceniana przez samego administratora danych. Działając we własnym interesie powinien on powołać osobę, która ma rzeczywistą wiedzę z zakresu ochrony danych. Przepisy u.o.d.o. **nie wprowadzają wymogu posiadania przez ABI certyfikatów, poświadczeń ukończenia odpowiednich szkoleń itp.**

Czy ABI należy zgłosić do rejestracji GIODO?

Jeżeli administrator danych skorzysta z przysługującego mu uprawnienia i powoła administratora bezpieczeństwa informacji, zgodnie z art. 46b ust. 1 u.o.d.o., ma 30 dni od dnia powołania ABI na zgłoszenie tego faktu do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych.

Jeśli wolą administratora danych jest, aby dotychczasowy ABI pełnił tę funkcję po zmianie przepisów u.o.d.o., niezbędne jest spełnianie wszystkich warunków przewidzianych mocą art. 36a ust. 5, 7 i 8 u.o.d.o.

ABI wyznaczony przed dniem 1 stycznia 2015 r. powinien zostać zgłoszony do rejestracji Generalnemu Inspektorowi do dnia 30 czerwca 2015 r.

Jeżeli administrator danych zaniecha zgłoszenia dotychczasowego ABI do rejestracji, po **30 czerwca 2015 r.** przestaje on pełnić tę funkcję, a zadania ABI określone w art. 36a ust. 2 pkt 1 u.o.d.o. (z wyłączeniem obowiązku sporządzania sprawozdania) zobowiązany jest wykonywać administrator danych, który ponosi pełną odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych.

ABI zgłoszeni do rejestracji GIODO będą wpisywani do ogólnokrajowego, jawnego rejestru (art. 46c u.o.d.o.). Administrator danych, który zgłosi ABI do rejestracji zobowiązany jest zgłaszać Generalnemu Inspektorowi każdą zmianę informacji objętych zgłoszeniem powołania ABI w terminie 14 dni, a także jego odwołanie w terminie 30 dni, odpowiednio od dnia dokonania zmiany lub odwołania.

Zgłoszenia powołania ABI do rejestracji Generalnemu Inspektorowi oraz zgłoszenia odwołania ABI należy dokonać przy użyciu **wzorów zgłoszeń powołania i odwołania** administratora bezpieczeństwa informacji, które stanowią załączniki do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 10 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1934). Wzór zgłoszenia powołania może być także wykorzystany do zgłoszenia zmian w tym rejestrze.

Czy po zgłoszeniu ABI należy zgłaszać zbiory danych do Generalnego Inspektora?

W przypadku zbiorów tzw. danych wrażliwych, tj. danych należących do kategorii danych wskazanych w art. 27 ust. 1 u.o.d.o., nadal istnieje **obowiązek zgłoszenia** takich zbiorów danych do rejestracji GIODO przed rozpoczęciem przetwarzania (art. 40 u.o.d.o.).

W przypadku zbiorów danych osobowych nie zawierających danych wrażliwych nie istnieje obowiązek ich zgłaszania do GIODO, jeśli administrator danych powołał ABI i zgłosił go do GIODO.

Jawny rejestr takich zbiorów danych (zgodnie z art. 36a ust. 2 pkt 2 u.o.d.o.) musi prowadzić wówczas ABI.

Rejestr ten ma być prowadzony przez ABI u administratora danych i obejmować **wszystkie zbiory danych prowadzone przez tego administratora danych** (z wyjątkiem zbiorów danych wyłączonych dotychczas z obowiązku zgłoszenia do rejestracji GIODO i ujętych w art. 43 ust. 1 u.o.d.o.). ABI powinien zatem ująć w swoim rejestrze również zbiory uprzednio (przed 1 stycznia 2015 r.) zgłoszone do GIODO (w tym zbiory zawierające dane wrażliwe).

Gdzie poszukiwać aktualnych informacji o zbiorach prowadzonych przez administratora danych, który zgłosił ABI do rejestracji GIODO?

Informacji o zbiorach należy poszukiwać przede wszystkim w **jawnym rejestrze zbiorów danych prowadzonym przez właściwego ABI**. Od 1 stycznia 2015 r. informacje umieszczone w jawnym rejestrze zbiorów prowadzonym przez ABI nie muszą być aktualizowane w rejestrze GIODO, z wyjątkiem zbiorów zawierających tzw. dane wrażliwe. ABI nie są także zobowiązani do wnioskowania o wykreślenie z rejestru GIODO prowadzonych u siebie zbiorów z danymi zwykłymi.

Informacji o zbiorach danych wrażliwych należy poszukiwać w rejestrze GIODO, który nadal zachowuje prawo do oceny legalności prowadzenia tych zbiorów przez administratora danych oraz w rejestrze ABI, w którym zbiory te są prowadzone po zarejestrowaniu przez GIODO.

W przypadku, gdy administrator danych nie powołał ABI, informacje o zbiorach danych zgłoszonych przez administratora danych powinny być dostępne w ogólnokrajowym, jawnym rejestrze GIODO.

Czy zmienia się katalog wyłączeń od obowiązku rejestracji zbioru ujęty w art. 43 ust. 1 u.o.d.o.?

W przypadku zbiorów danych prowadzonych **wyłącznie w postaci papierowej**, został zniesiony obowiązek zgłaszania ich do rejestracji u Generalnego Inspektora, **chyba że zbiory te zawierają tzw. dane wrażliwe** (art. 43 ust. 1 p. 12 u.o.d.o.). W takim wypadku nadal istnieje obowiązek ich zgłoszenia do rejestracji u GIODO przed rozpoczęciem przetwarzania. W pozostałym zakresie katalog wyłączeń nie ulega zmianie.

Przepisy doprecyzowujące zasady prowadzenia jawnego rejestru i funkcjonowania ABI są obecnie przygotowywane przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji i zostaną wkrótce wydane w formie rozporządzeń wykonawczych do ustawy o ochronie danych osobowych. Projekty w/w aktów są dostępne na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji.

Ustawa o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, z późn. zm.) oraz informacje dodatkowe na temat nowelizacji przepisów znajdują się na stronie internetowej GIODO pod adresem: www.giodo.gov.pl

**Biuro Generalnego Inspektora
Ochrony Danych Osobowych**
ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa
tel./fax 22 860 70 86